

Nro. 33.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Aprilisnek 22-dik napján 1796-dik
esztendőben.*

B é t s.

Minapában azt íránk a' Hollandiai helytartó fejedelem második szülött fiáról, *Wilhelm György Fridrik Orániai és Nassau-Dietzi* hertzegről, hogy Generál Major rangal szolgálatot fog venni a' Cs. Kir. armadiánál. Ezt a' még akkor csak a' lehetőségnek rakott tárában völt dolgot már most a' közelébb múlt szerdán költ *Béts* Diarium is mint valóságot úgy adja elő. — Ez az officiális újság levél azt is jelenti, hogy *Károly* fő hertzeg és Német Birodalombéli Feldmarsal Apr. 10-dikén *Mergentheimből Assaffenburgba* (deákül *Safnaburgumba*) a' *Moguntziai* Érsekséghez tartozó *Frankóniai* szép városkába utazott, és a' V.

Fejedelemmel együtt ebédelvén estére *Frankfurtba* ment, holott a' következt napnak reggelén mind az ott vólt Cs. K. tisztek, mind a' városbéli Tanátsnak deputatusai tiszteletére mentenek, maga pedig ő nagy hertzege dél tájban a' vacht parádén meg jelenvén, ebéd után *Moguntzia* felé vette az útját. — A' Fels. Lengyel Orzági Király *Stanislaus Augustus* ide váratik, a' ki az *Alster* nevű úttzában lévő *Ponyatovszky* házban fog lakni, 's itten való rövid múlatása után *Carlsbadba*, 's onnan *Rómába* fog utazni, holott életének hátra lévő esztendeit nyugodalomban akarja el tölteni.

A' Rénus Környékéről.

Valamint eddig mindenkor a' békességnek kellemetes hangja: úgy már most is szüntelen a' háborúnak rettentő neve peng az embereknek nyelveiken. Egy külföldi hitelt érdemlő közönséges levél azt beszéli vala nem régiben, hogy a' múlt Márt. utolsó napján valamellyik hadakozó fél felmondja a' fegyverfűzésnek napját 's 10 nappal annakutánna hozzá is kezd az ellenségeskedéshez. — Ez a' hir repdesett *Bétsben*, *Párisban*, *Strafsburgumban*, *Frankfurtumban* és másutt, sőt még a' *Rénus* környékén cantonirozott Cs. Kir. és Fr. seregeknél is.

Az 500 tagokból álló Tanátsnak egyik tagja *Serez* azt javasolta Márt. 28-dikán tartott gyűlésében, hogy az idei táborozásnak ki nyittatása előtt szükség vólna serkentő hirdetményeket a' Frantzia katonasághoz küldeni. — „Szem közbe állanak úgymond a' két ármadiák egymással, majdan ki nyittatik a' táborozás, a' Frantzia republika Izabadtsságának dolga a' *Rénus* mellett esendő eggyetlen egy viadaltól függ. — Jelen tsétek ki egy hirdetmény által a' nemzet kívánságát, és a' ti akaratotokat, ösztön gyanánt fog nékiek lenni, és bizonyosan meg rövidíti a' győzedelemnek útját. Gondot viseltetek a' finántziáról a' mandá-

táknak fel állítása által, a' mellyek által a' nemzet territoriális uradalmi ügy szólnán folyamatba fognak hozatni; közönséges hirdetményt is küldöttetek e' végre a' néphez; ellenben a' katonasághoz küldendő hirdetményről a' jelenvaló táborozásnak el kezdése előtt még tsak nem is gondolkoztatok 's a' t.

Azon Tanátsnak másik tagja *Gossuin* helybe nem hagyván amannak feltételét így szólott: „Elegendő próbáink vagynak, *úgymond*, minékünk, hogy a' mi ármadiáink nem szükölködnek az ellenség meg verésére ösztön nélkül; a' kiben jó hazafiui szív, és a' szabadtságához való buzgóság vagyon, nem kell ötet az ellenségre uszítani, önként és vig kedvel megy a' viadal helyére 's a' t.

A' fent nevezett külföldi újság beszéli azt is, hogy a' *Rénus* alsó környékén mind több több előjáró postái jelengetik magokat a' majdan el kezdődő ellenségeskedésnek, és a' ki új hireket kíván a' háború folyamatyárul hallani, majd eleget halhat. *Kolónia*, *Deuz*, *Düffzeldorf* és *Urdingen* környékén hajó hidak vettettek a' *Rénus* folyó vizére, 's hihetőképén a' *Sieg* folyó vize mellett akarták a' Frantziák az Austriakusokat meg támadni: hanem ezek is jó eleve észre vévén amazoknak feltételeket, egynéhány ezer gyalog és lovas emberrel szaporították ottan tanyázó seregeiket.

Néhány *Párisi* mértékletes újság levelek a' Frantziáknak minden hadi készületeiket tsupa vakításnak tartják, a' melly által egyik rész hajlandóbbá akarja a' másikat tenni a' békességre, 's olly formán gondolkoznak, hogy néhány keresményeiknek fel áldozásával óltson vásárolnák meg azt a' tsendességet, mellyre sokkal nagyobb szüksége vagyon a' Fr. respublikának mint a' szövetséges fejedelmek birodalmainak.

Bonnból a' Kolóniai Érsek rezidentziájából April. 6-dik napján. Jollehet, *úgymond*, még most is sok szó beszéd vagyon a' békességről: mindaz.

által semmi szünete nints a' hadi készületeknek. A' requisitio alá vettetett ifjúsággal, és a' hadi fogságból ki váltatott seregekkel nagyon szaporítatnak a' corpusok; a' *Koblentz* környékén munkába vétetett földi erősségek még most is folytatnak; sok ártillériák vitetnek imide amoda, néhány napoktól fogva sok kurirok jöttek a' *Kölóniai* főkvártélyba, 's azt beszélnek önnön magok a' *Frantziák*, hogy 25000 ember fog a' *Rénus* jobb partján táborba szállani.

Ha az ellenség szüntelen készül, bizony a' szövetséges fejedelmek hadi seregei sem veszteglenek, ők is majdan ki állanak a' *Márs* istennek halállal fenyegető mezejére. *Moguntziából* írják April. 7-dikén, hogy a' *Moguntziai* katonaság közül 2400 ember ki választatván a' Cs. K. forposztokkal együtt fognak szolgálatot tenni, melly által 600000 forint költség okoztatott azon V. Fejedelemségbeli kasszának. — April. első napján egy Cs. K. hadi tizt, és egy trombitás küldettek *Lautereckenből Birkenfeldbe*, más nap Generál *Krey* maga is oda ment, és különös emberséggel fogadtatott a' *Frantziáktól*; e' nap indult egy Cs. kolonné a' *Hundsrücken* felé 's a' t.

Manheimből April. 11-ikén. A' mi vidékünkön keresztül még most is sok fegyveres nép takarodik a' felső *Rénusi* armadiától a' *Sieg* folyó viz környékére, holott 30000 főből álló armadia fog öszve gyülleni. A' *Fr.* seregek még most is szüntelen *Alsátziába* és *Lotharingiába* takarodnak, de miért miértnem, nem tudatik.

Olasz Ország.

Talán soha sem vóltak a' *Génuaiak* olly nagy szorongatások közt mint most, egy felől a' *Frantziák* akarják a' bőröket le nyúzni, ha pénzel nem segítik őket, más felől a' szövetséges fejedelmektől reszketnek, a' kik hogyha leg kissebbel is segíttségekre lesznek a' *Frantziáknak*, ollybá fogják

tartani, mintha világosan hadat inditanának ellenek. — A' Fr. seregeknek sem zsóldjok, sem kenyerek, sem munitziójok nem lévén elegendő, mint a' vért szopó nádályok szüntelen pénzt kívánnak tőlök: a' *Génuaiak* ellenben méltán félvén attól, hogy az ennekelőte nekik adott pénzeket is soha látni nem fogják, hol egy hol másféle mentséget keresnek a' nem adásra. Ezen amazok megbozszonkodván egynéhány batallionból álló katonaságot küldötek *Génu*a alá, 's félő hogy rajtok erőszakot tévén mind pénzeket, mind magazinumaikat el ne foglalják. — A' Tanátsnak tekintetesebb és tehetősebb tagjai minden Frantziáknak adandó költsön pénz ellenirott protestatiót adván bé, pénzekkel 's betses jólzágaikkal együtt elsőben *Turinba*, de ott sem állapodván meg, onnan *Majlandba* mentek, holott *Ferdinánd* fő hertzeg, és *Lombardiai* kapitány engedelmével, addig míg hazájoknak dolgai jobbra változnának, le is telepedtek. — Jegyezzük meg, hogy a' *Génuai* kormányfűk két Tanátsból áll, u. m. a' nagy és kis Tanátsból; az elsőnek 400 tagjai vagynak, kiknek fele nemes, fele pedig nemtelen; a' kis Tanáts 60 nemes személyből áll, 's hivataljok állandó. E' két Tanátsnak a' feje, a' *Dóge* avagy hertzeg, kinek hivatalja két esztendőnél tovább nem tart, 's akkor más választatik helyette a' nagy Tanáts tagjai között. Igazgatásának formája *aristocratica*, az az, a' leg régibb *Génuai* nemesek, 's velek együtt a' *Dóge* kormányozzák ennek a' kis respublikának belső és külső dolgait. — Valamiképen a' Tanáts, úgy a' lakosok is különböző hajlandósággal viseltetnek a' Frantziákhoz. A' kik hazájoknak régi alkotmányát tovább is fenntartani, 's tulajdon haznokat a' közjónak mindenkor fel áldozni kívánják, gyomraikból utálják az *anarchiát*, jól tudván, hogy ilyenkor kénteleneek a' gyengébbek de értelmesebbek az erősebbeknek de egyszersmind értetlenebbeknek engedni, és számtalan bosszúságot szenvedni. Ellenben a' kik az egésznek boldogságát le nyomni, és tulajdon szerentséjeket akár

törvényes, akár törvénytelen eszközök által öregbiteni akarják, a' Fr. revolutióhoz hasonló változásoknak zavaros vizében kívánnak butykázni. Illyenek a' fősvény kereskedők; a' zabla nélkül élni akaró parasztok, 's kiváltképen azok, a' kik akár hatra, akár vakra forduljon hazájoknak kotzkája, semmit el nem vesztenek.

A' leg újabb *Génuai* levelekből olvassuk, hogy a' körül belől lévő két ármadiák szüntelen való mozgásban légyenek, a' *Bochettai* szoros útat és tetőket már April. első napján a' Cs. K. seregek el foglalták, a' *Bolzanettói* kastély körül, a' honnan t. i. a' *Bochettai* útakat könnyen el lehet az ágyúkkal érni, sántzokat hánytak, 's mindjárt más nap kémlélő katonákat küldöttek ki *Pier d' Arenáig*. Ezen előjáró seregek vezérje *Pittoni* Generális egy barátságos ki fejezésekkel írt hirdetményt tétetett közönségessé a' föld népe közt, mellyben a' többi közt arra kötelezi magát, hogy a' leg szorosabb hadi fenytékben fogja az alatta való katonaságot tartani.

A' *Szavóna* és *Voltri* körül tanyázó Frantziáság naponként mind jobban jobban szaporodik, és számos nagy ágyúkat küld a' hegyes völgyes környékekbe. A' *Voltri* mellett le telepedett Fr. corpus a' *Pion* brigadiros Generális vezérlésére bízott. — April. első napján *Salicetti* nemzeti biztos és *Laharpe's Massena* Generálisok is oda érkezvén mindjárt vizsgáló seregeket küldöttek ki, és egy colonnét *Pier d' Arena*, másikat *Carcare* alá masiroztattak, a' melly rendelésekből azt lehetett ki húzni, hogy nem sokára üstökbe fognak a' miéinkel kapni.

A' *Génuai* kórmányszék tartván a' Frantziának reájok való erőszakos rohanásától, olly állapotba akarják magokat helyheztenni, a' mellyben bátorságosak lehessenek a' hadi szerentsének üldözésétől; a' szokott katona őrizeten kívül, a' lakosokat is fegyverbe öltöztették, a' fegyveres pa-

rafztokat oda bé húzták, és mind a' vár bástyáira, mind a' váras kő falaira számos ágyúkat vonattak. — Ezen régi és népes várasnak neminemüképen való esméretére, szükségesnek itiljük annak fekvését és erősségeit az Olvasó Publicum szemei eleibe terjeszteni. — Szép amphiteatrum módjára vagyon építetve, egyik oldalát a' *Génuai* tenger öble, a' másikat egy nagy hegy védelmezik, a' több része kettős erős kő falakkal vagyon körül vétetve. Kikötő helyénél két tornyok vagynak építetve, mellynek egyike annak védelmezésére szolgál, a' másikában minden éjjel 35 nagy olaj lámpások égnek, ne hogy a' kikötő helybe bé menni izándékozó hajók az utat el téveszszék. A' mint ezen homályos le rajzolásból is láthatni, akármelley erős ellenségnek is nehéz volna Génuához közel jutni; még is mindazáltal kemény ostromlás alá vettetett 1747 esztendőben, a' midön magát a' Felséges Austriai Ház elenségeihez kaptsolta.

Mantuából a' Lombardiában fekvő Mantuai hertzogségnek fő és anya várasából következő tudósítás jutott kezünkbe: „Itten lévő ármadiánk szüntelen mozgásban vagyon. *Boliö* (Beaulieu) vitéz vezérünknek fő kvártélyá *Páviából Alessandriába* tétetett által — örökös tartományainkból ide küldetett fegyveres nép által minden batallionjaink szám felett valók, és 50486 vitéz emberből áll ármadiánk.

Ez az egész tartomány, a' *Pó* vize körül fekvő néhány apróbb környékeken kívül, igen hegyes és szegény tartomány, mellynek nyomorútlakosi sült és főtt gesztenyével táplállyák magokat, 's e' miatt halálos büntetéssel vagyon öfve köttetve a' gesztenye fáknak ki vágattatása. — A' helységek is olly nyomorútlak, hogy lehetetlen ármadiánknak nagy tsuportokban azokon keresztül masirozni, a' faluknak kitsinységek és szegénységek miatt. Ezen itten előszámlált, 's több ezekhez hasonló alkalmatlanságokra sem-

mit nem ügyelvén Német's Magyar vitéz seregeink, nemcsak semmit nem zúgolódnak, sőt példa nélkül való békességes türessel szenvedik a' hadi nyomorúságokat.

„*Alessandria*, másként *Alexandria della Paglia*, a' hol t. i. mostani fő kvártélyunk vagyon, meg lehetős erősség a' *Pedemanti Lombardiának* határan a' *Majlandi* hertzezség felé. *Della Pagliának*, az az, *Szalmásnak* neveztetik rész szerént más hasonló nevű várastól való megkülömböztetésére nézve, rész szerént azért, mivel szűk lévén a' fa, az egész környék nád szalmával tüzel, 's azal vagynak a' házak is bé fedelezve. — Fő vezérünk B. *Boliö* az egész armadiánál nagy kedvességben vagyon, érdemes is arra, jó hazafiúságára, alázatos maga viseletére, és vitézi bátorságára nézve.“

Méltó léssen ezt az érdemes hadi vezért közelebről esmérnünk. Ő a' *Brabantziai* hertzezségben, nevezetesen *Jodoigne* váraskában a' *Beaulieu* régi kastélyban született ennekelötte 70 esztendőekkel e' világra. Első ifjuságában az akkor *Luxenburghan* feküdt *Bayreuth* nevű gyalog regimentnél kezdett szolgálni, a' 7 esztendei háborúnak kezdetében a' Gr. *Daun Leopold* Feldmarsal által felállított Generál Stábhoz tétetett által, mint már annakellötte esméretessé lett derék ingenieur, 's tsak hamar Stabális tiztségre lépvén hasznos szolgálatokat tett, és még akkor elnyerte a' *Trésia* vitézi Rendnek kis keresztjét. — Az 1763-dik esztendőben szerzett *Hubertsburgi* békeség után *Daun* Feldmarsallal *Bétsbe* jöven, mint adjutánsa mellette szolgált, 's ő építette a' *Laxenburghi* Császári szép kertet és vizi tsatornát. — Néhány esztendőekkel annakutánna gyakorta való betegeskedése miatt nyugalomra kéredzkedvén, Oberster rangal *Mechliniának*, *Brabantzia* nevezetes városának kormányozójává tétetett. Az 1785-dik esztendőben hamvából ki ütött A. *Belgiumi* zenebonának kezdetében ismét önként hadi szolgál-

latba állott, és az ott vólt Cs. K. kis ármadiának Generál kvártély mesterévé tétetvén, mind akkor, mind annakutánna a' mostani Fr. háborúban, a' mint jól emlékezhetünk, sok hasznos szolgálato-
kat tett. — Testének alkotmánya jól épült, magas és száraz, ábrázatját a' nap nagyon el sütötte, tekintete vitéz és messzeható. Meg hólt feleségével két magzatot nemzett, egyetlen egy nagy reménységű fia, a' ki egy vadász seregnél már kapitány vólt, az utólsó A. *Belgiumi* zenebona alkalmatosságával *Marche* nevű város alatt a' pártosok által agyon lövetett, mellyen való bánatjában igen nagyon eméltődött a' szegény *Boliö*. Eggyetlen egy leányát B. *Maelcamp* pensionatus Cs. K. Generál Majór érdemes fiának adta feleségül, olly fel tétellel, hogy a' *Boliö* nevet vegye magára, a' ki már most az ipja regementjénél kapitány, és egyzersmind második adjutánsa, 's a' t.

Maylandból April. 6 dikán. Épen most érkezett hozzánk az a' kellemetes hir, hogy B. *Boliö* vitéz hadi tárnok mester a' *Bochettai* szoros passust, az az, hegy közt való útat, melly *Génuából Maylandba*, 's innen oda viszen, 's mind a' kettőnek egymáshoz való kúltsa, nemtsak szerentsésen el foglaltatta, hanem ennekfelette a' kormánya alatt lévő Cs. K. ármadiának nagyobb részét azon által is vitte, és a' nevezett hegy és *Génuá* várasa közt, mellyek tsak két órán járó földre vagynak egymástól le is telepítette, úgy-hogy már most a' *Génuai* kö falak alá ki járnak patrollirozó katonái. Illyenképen nem sokára üstökbe fog kapni a' Fr. ármadiával, mellynek avantgárdéja, az az, előjáró serege 3 óránira a' Cs. Kir. tábortól.

Frantzia Ország.

A' tudományokra ügyelő K. akadémia helyett fel állitatott tudományra ügyelő nemzeti institutum, mellynek tagjait a' múlt elztedőnek vé-

ge felé elő számláltuk, Apr. 2-dik napján tartotta a' Directorium jelenlétében első ülését, melly dél után 4 órakor kezdődvén két egész óráig tartott, és különbkülönbféle szabados, és kötött darabotskák olvastattak abban el.

A' *Párisi* közönséges levelek meg tzáfollják azon Olasz Országi tudositásokat, a' mellyek által *Schéerer* Generálisnak meg fogattatása, 's *Párisba* vason lett küldetése hirdettetett vala. A' Directoriumnak Márt. 2-dik napján költ, és a' nevezett vezérhez küldött irásából ki tettik, hogy ő maga önként tette le az Olasz Országban lévő Fr. armadiának kormányát, és a' Directorium kérését bé tellyesítvén, tökéletes meg elégedését mutatatta tett érdemei eránt.

April. első napjáig semmi hivatalbéli jelentés nem tétetett *Charette* Generális fogságba lett eséséről és meg ölettetéséről, azt mindazáltal közönségesen beszélték, hogy Márt. 24-dikén fogva vitetett *Angersbe*, 's onnan harmad nap múlván *Nantesbe*, holott végbe is vitetett a' reája mondott halálos sententzia. Mind fején, mind karjain nagy sebek ejtettek. Az *Angersi* lakosok rendkívül való örömet mutattak fogságba lett esésén. Oda lett bé vitetése után leg elsőben is *Hedouville* Generálissal kivánt beszélteni, 's eleibe botsátatván, *Travót* Generális jelenlétében azt állította, hogy néhány nappal annakelőtte néki egygyező projectum küldetett volna; de semmit nem tudván erről *Hedouville* Generális azt felelte nékie: fegyveres kézzel fogattattál el, a' néked hivatal szerezént adatandó védelmező prókatorodon fog állani, az általad adatandó okok mellett tégedet a' hadi ítélet szék előtt illendöképen védelmezni, valamint más hasonlókát, úgy tégedet is e' fog meg itélni. Harmad nappal azután azon tartománynak fő városába *Nantesbe* küldötte, holott annakelőtte számos patriótákat fel áldozott, és esküvéssel kötelezte magát *Charette* a' respublikával kötött békességnek szoros meg tartására.

Továbbá következő környülállásokat olvassunk *Charette* el fogatásáról. Tsendesen 's minden félelem nélkül ment bé *Angersbe*, öltözete lilimokkal himzett rövid hufzár kaputból, hofzfú arannyal himzett pantalon nadrágból, és füzött saruból állott, dereka egy övel vólt körül szoritva, melly tele lévén Lajos aranyaival, az ötet el fogó *Travot* Generálisnak akarta adni, tsak hogy ötet botsássa el, e' pedig el nem fogadván az ajándékot, így szóllott nékie *Charette*: „Az úr derék ember, ennél egyebem nints a' mit kegyelmednek adhatnék, sajnálom, hogy az Angliából nékem küldetett betses kard nálam nintsen, másként ezzel kedveskednék az úrnak; *Párisba* küldöttem egy jó barátomhoz, hogy ezüst hüvelyt tsináltasson annak, ettől pedig vissza nem kérhetem, mert így ötet is veszedelembe ejteném. — Szemére lobbantván *Hedouville* Generális, hogy az ennekelötte elztendővel kötött békességet meg szegte, azzal mentette magát, hogy a' respublika is bé nem tellyesítette ígéletét, melly abból állott, hogy királyt fog magának választani. — Igen hízkelkedő ki fejezésekkel köszönte meg a' Directorium a' nemzet képében *Hoche* és *Travot* Generálisoknak a' *Charette* el fogatásában mutatott szorgalmatosságokat és hízvégeket.

Tót Ország.

Péterváradról Márt. 26-dikán. Itten egy kapitány igazgatása alat verbunkot állítottak fel a' Csajkista vagy hajós katonák, és 300 embert akarnak verbuálni, ollyakat, a' kik a' vizen való evezésben magokat tökéletesen gyakorlottak. Mig szolgálatban léznenk hólnaponként 16 forint zsóldjok fog járni, és ha a' háborúnak végződése után a' Csajkások kerületében le fognak telepedni, mindenkor fél hólnapi zsóldjok, az az, 8 forintjok léznen egy hólnapban, e' mellett egy paraszt ülés föld fog nékiek adatni, Ennek a' fényes ígéletnek az a'

haszna vólt, hogy kevés napok alatt nem 300, hanem 6000 embert is ki lehetett volna állítani.

Török Birodalom.

Konstántzinápolyból iratik, hogy a' *Bulgáriai* és *Szerviai* pártosok vezérjekkel együtt meg békéltek a' fényes Portával, és hogy a' nagy vezérek 's *Reis Effendinek* közbenjárások által egynéhány ezer gyűszű birság fizetés mellett kegyelmet nyertek a' Császártól.

A' fegyvert és hajókat készítő műhelyekben szüntelen való foglalatosságban vagynak a' kézimester emberek; a' jövő hólnapban 20 hadakozó hajókkal szándékozik a' *Kapután Basa* az *Archipe agusba* és a' *Sziriai* tenger partokhoz ki evezni. Minden tartománybéli Basák parantsolatot vettek az eránt, hogy annyi fegyveres embert gyűtsenek öszve, a' mennyi csak lehetséges lehet, és minden szempillantásban készen tartsák magokat a' masirozásra.

Magyar Ország.

A' *Kassai* tudománybéli districtusnak fő Igazgatójává *B. Schalhause* *Móritz* urat nevezte ki Fels. urunk a' múlt Márt. 26 dik napján.

Liptseről Liptó Vármegyéből April. 12-ik napján. A' mi hegyes völgyes megyénkben is olly kellemetes idő vólt a' múlt *Januariusban*, hogy nemcsak a' gyermekek, hanem az idős emberek is széltiben fürödtek a' *Vág* vizében. A' múlt *Martiusban*, és a' most folyó hólnapban ellenben, olly nagy hidegek, kedvetlen szelek, és havak járnak, hogy lehetetlen az embernek a' szobából ki lépni, lehetetlen a' kertekben, szőlőskéinkben és a' mezőben valamit dolgozni, vagy vetni. — Ennekfelette annyi sok medvék és farkasok nyargalnak ki a' *Tatrának* magas hegyei közzül, a' mennyire a' leg vénebb emberek sem emlékeznek, melly

ritka dolgot a' *Liptschiek*, *Rozenbergaiak* és *Szent Miklósiak* fel is jegyzették jegyző könyveikbe.

Egy szegény *Rozenbergai* ember *Likovába* ki indulván *Mart.* 20 dik napján a' *Vág* vize jegén akart keresztül menni, de szerentsétlenül, mivel a' vízbe le süllyedvén *Gombásig*, melly falu *Rozenbergától* egy fertály óránira fekszik, ment a' jég alatt, holott elevenen ki fogatott a' vízből.

Maramaros Vármegyéből April. első napján.
 A' marhák adésáról, vevéséről, és tsereléséről következő kiralyi kegyelmes rendelés hirdettetett ki a' mi Megyénkben. 1.) Úti level nélkül sem otthon, sem a' vásárban nem szabad a' marhákat eladni és venni, és az a' nélkül való vásárlások, valóságos tolvajlásnak tartassanak, és így az illy adók és vevők, mint a' közönséges rendelésnek fel forogatói, érdemek szerént meg büntetessenek. 2.) Hogy pedig hiteles úti levelek mindenütt elegendők és óltsók is találtassanak, a' 7 szám alatt való példa szerént nyomtattassanak ki, és a' tilzteknek, uraságoknak és notáriusoknak óltsón adattassanak. — 3.) Hogyha a' földes urak, árendások, és nagy marhás gazdák, vagy otthon, vagy másutt számos marhákat adnak el, elég lészzen a' vevőknek magok bátorságára, ha vagy az adó, vagy az uraság tilztje a' maga neve alatt, és tulajdon keze alá irásával erősített bizonyság levelet ad arról, hány és minémű bélyeggel jegyzett marhákat adott el. 4.) Ha a' földes uraság és árendások a' vásárra számos eladni való marhát hajtanak, hasonlóképen elég lészzen áruló emberét, maga, vagy az uraság tilztjei által arról adatott, és all irással meg erősített levelel, hány marhája, és mitsoda bélyegje vagyon bátorságossá tenni, a' ki darabonként adja el a' marhát. 5.) az illy bizonyság levelet megmutatván, és a' vásáros helyben lévő tilztségtől nyomtatott úti levelet vévén egy krajtzáron, 's abban az el adott marhának nemét és bélyegét feljegyeztetvén, azt az el adott marhával együtt adja

által a' vevőnek. 6.) A' marháikat el adni akaró nemtelen emberek, vagy a' helység notáriusától, vagy a' jegyző könyvet vivő tiszttől vegyenek magoknak levelet: külömben az úti levélbe bé nem mehetne a' marha; és annyi passzust kell adni egy krajtzáron a' mennyi darab a' marha, melly passzust, ha a' marha el nem kél, vissza kell a' notáriusnak adni. 7.) Valaki a' földes uraság bizonyító levele nélkül marhát vagy el ad, vagy veszen, mint fellyebb, a' tolvajságban gyanúsnek tartassék. 8.) A' vásáros városokban a' 8-dik szám alatt tett forma szerént való jegyző könyv tartassék, mellyben mindenféle marháknak különös rubrikájok legyen, és a' lovak 's szarvas marhák egy, a' borjúk és más apróbb marhák fél krajtzárért irattassanak bé. Minthogy pedig szükség vólna ezen fárattságos munkát könnyebbé tenni, tettzett ő Felségének e' dolgot a' tiztség itéletére bizni, ha nem vólna e' jobb a' vásárban való jegyző könyvbe csak azokat a' marhákat bé írni, mellyekkel a' 4-dik szám alatt lévő jegyzés szerént az úti leveleket által nem lehetne adni a' vevőnek, és ebben a' történetben a' vásárbéli jegyzők bizonyság levelet adnának a' vevőnek az 5-dik szám szerént, mellyel magát meg igazithatná.

Elegyes Tudósítások.

Az időnek szüntelen való változásai, a' mint *Regensburgból* iratik, nemcsak az embereknek, hanem még az oktalan állatoknak is ártalmat és halált okoztak, sok ebek meg veztek még azok közül is, a' mellyek öleken hordoztattak. — A' *Conde* hertzeg corpusának a' *Manheimi* fegyveres tárból adattak tábori sátorok és munitziók. — Az *Austriai Birodalomhoz* esett *Lengyel tartományokba* küldetett tiztviselők *Márt. 25-dikén Galiciából Krakóviába* mentek. — A' *Fr. armadiáknak* zsoldjaik nem pengő pénzel, a' mint minapában ígértetett, hanem az új papiros pénzel, az úgy neveztetett mandátákkal fizettetik. — *A. Belgium-*

ban minden 17 esztendőstől fogva 25 esztendősig való ifjak requisitio alá vettek. — A' *Wallisi* hertzegné az Angliai korona örökösnek kedves hitvese újobban teherben lenni mondatik. — A' *Chouans* fő vezéreknek azt ígérte a' *Londoni* udvar, hogy minden hadi munitzióval segíteni fogja őket. — *Uvelain* a' *Stoflet* ármadiájánál lévő lovasságnak vezérje el fogattatván, *Chateignera-yéban* agyon lövetett. — A' kenyérnek és húsnek *Párisban* való ingyen ki osztása még a' jövő hólnapban is fog tartani. — Néhai *Egalite Filepnek* két ifjabb fiai *Antal Filep* és *Alfons Orleánsi* herczegek még most is a' *Marsilia* szomszédságában lévő *Sz. János* várában fogva tartatnak. — A' *Madritti* udvar is öszve kaptsolta magát a' *Berlini*, *Koppenhágai* és *Stokholmi* udvarokkal a' közönséges békességnek elközlése végett. — A' múlt 1795-dik esztendőben *Pétersburgba* bé ment portékáknak az árra 22 millió, 839732 rubelre, az onnan ki vitetteknek 30 millió, 688168 rubelre ment. — A' Német Birodalombéli hadi kasszában, 25525 forint, 's 25 krajtzár vóit a' múlt *Februariusnak* végén. — Azon *Saxóniai* katonáknak fel serkentésekre, és meg jutalmaztatásokra, a' kik a' jövő táborozásban meg fogják magokat külömböztetni, sok arany és ezüst pénzt veretett a' *Saxóniai* V. Fejedelem. — A' *Lejningeni* uralkodó hertzegné, a' ki ennekelötte is számtalan jótéteményeit közlötte jobbágyaival, nem régiben azt az áldot rendelést tette, hogy minden beteg jobbágyai a' kik a' jelenvaló nagy drágaság miatt elégtelenek a' gyógyító eszközöknek meg szerzésére, és az orvosoknak fizetésekre, az ő tulajdon ravására gyógyitassanak. — A' *Párisból Créfeldbe* küldetett nemzeti biztos a' közönséges kassákat meg vizsgálván, minden azokban találtatott pénzt a' *Francia* reszpublika számára foglalta el. — *Károly* fő hertzeg April. 5-dik napján neveztetett ki Német Birodalombéli Feldmarsalnak a' *Regensburgi* Ország gyűllésén; a' több Generálisoknak promotió-jok továbbra halasztatott. — A' *Della Pennai* erős

várat a' *Génuai* Tanács kérésére vissza adták a' Frantziák. — A' *Maás* és *Rénus* közt fekvő Német tartományoknak 257 millió, 515000 liversben került a' Fr. Izabadság és egyenlőség. — A' *Londonból Párisba* küldetett Spanyol követ *Marquis del Campo* a' múlt hólnapnak 30-dikán volt legelőször a' *Párisi* Directorium előtt. — A' *Londoni* Admirális által felállított Telegraphusnak a' levegő égben ölzve tsuportozott füst és a' homályos idő miatt nints olly jó halzsa, mint a' minémű reménytetett vala. — A' *Jó Keménység* hegyén olly nagy bövség volt a' múlt eiztendőben, hogy épen semmi kelete nints az életnek, kiváltképen minekutánna a' *Hollandiával* és *Batáviával* való kereskedés bé zároltatott volna. A' *Jamajkai* szigetben 80 *Maroon* familiák hódoltak meg az Anglusoknak (a) — *Szurinamban* számos Szeretsen ifjak állottak Fr. hadi szolgálatra. — A' *Hágában* fekvő Fr. granatérosok között egy szegény katoná ezt kiáltván: *Éllyen a' király! Éllyen az Orániái fejedelem!* Aprilisnek 2-dik napján agyon lövetett. — *Svecziában* a' *Faluni* réz bányában olly tűz támadt, mellyet senki meg nem tud óltani. — 1750 és 1760 eiztendőkben hét egész eiztendeig tartó tűz volt ugyan ottan. — A' Német Országgal határos Fr. széleken sok táborig magazinumok állitotnak fel.

(a) *Az Amérikai Maroonsok nem Afrikából oda vitt és pénzen el adatott Szeretsenek, hanem Amérika régi lakosainak maradékai, a' kik mindjárt eleinte a' Spanyolok kegyetlenségétől való feltekben a' hegyek és erdők közzé vették magokat, és még most is ottan vagyon lakások. — Mexikónak el vétele után nagy szeléndek kutyákkal vadásztattak ki őket a' Spanyolok, és sok ezret széllyel tépettek közülök. — Illyen vadász ebeket és 30 Spanyol vadászoikat vittek Kubából most az Anglusok a' Jamajkai Maroonsoknak ki irtásokra.*